

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in reente — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRIJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 2.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 4. JANUARJA — THURSDAY, JANUARY 4, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Anglija pred prelomom z Rusijo-Amerika gleda na Evropo

Pričakuje se, da se bodo odnošaji med Londonom in Moskvo v kratkem postrili. — Rusija ne bo mogla ignorirati angleške pomoči Finski. — Anglija upa, da bo Amerika sodelovala z njo proti Rusiji.

London, Anglija. — Med Londonom in Moskvo utegne priti v kratkem do ukinitev diplomatskih odnosa, ali pa tudi še do kaj ostrejšega, morebiti celo do odkritih sovražnosti. Razmerje med obema državama je bilo itak že doslej prijateljsko le na videz, dočim je v resnici Anglija pod raznimi pretvezami delovala proti sovjetom, kjer je prilika kazala. Opazilo se je to zlasti zadnje čase, takoj vojne na Finskem, prvič, ko je bila tako hitro pripravljena, da se sklice Liga narodov ter se obsodi Rusija kot napadalka, in drugič, ko je začela Finsko aktivno podpirati, kakor je sama objavila. Javna ukinitev diplomatskih odnosa je bi torej ne imela drugih posledic, kakor da bi končala sedanje hinavsko prijateljstvo.

Resnica je, da si Anglija ne želi odkritega sovražnega staja z Rusijo, ker ve da bi morala svojo bojno fronto za ogromno število milij raztegniti, ne v Evropi, pač pa v Aziji; zlasti v Indiji bi bil njen položaj dokaj opasan: vendar pa ve tudi, da bo moralno priti do preloma prej ali sicer. Sigruno je namreč, da bo moralna poslati Anglija Finski znatno pomoč, ako bo hotela, da bo ta dejela vzdržala napad Rusov. In, da je Angliji mnogo ležeče na tem, da se ohrani obstoj Finske, je razvidno iz njene dosedanja podpore tej dejeli; saj, kakor se trdi, so se ogromne utrde Finske, nazvane Mannerheimova linija, ki je baje podobna Maginotovi in Siegfriedovi liniji, zgradile po pretežni večini z angleškim denarjem. Torej mora Anglija smatrati Finsko za nekako svojo predstražo proti Rusiji in je torej kot take ne more zapustiti. Povsem verjetno pa je, da sovjeti te angleške pomoči ne bodo mogli ignorirati in bodo sami podvzeli prvi korak za prelom z Anglijo.

Ravno to pa se zdi, da bi bilo Angliji dobrodošlo, in namerava sama celo nekako izvajati Rusijo k temu činu. Med drugim namerava angleška vlada v kratkem izdati "beli papir" o poteku svojega vrnovnega poveljstva v obliki dnevnih poročil, ki pa so tudi skrajno kratka.

BIZNES MORA BITI DOBER

Chicago, Ill. — Iz veseljčenja v razmetavanju denarja, kot se je to vrnilo na starega leta večer, bi se dalo sklepati, da mora vladati v Ameriki velika prosperiteta. Nekateri lokalni pravijo, da niso tako dobro zasluzili že za leta 1929.

češ, da Anglija tega ne zmore, ker mora hrani svoje moči proti Hitlerju. Očividno je torej, da bi Anglija želela čimprej vplasti Ameriko domov pravzaprav od Amerike, cela v svoje afere.

ANGLIJA SE PRIPRAVLJA

Tri milijone mož pod orožjem do pomlad.

London, Anglija. — Protipomladni pričakuje Anglija, da se bo šele prav razvila vojna in, da se bo sedanje mirno stanje na zapadni fronti nehalo. Izdelala je namreč načrte, da bo imela do tedaj v pripravljenosti ogromno armado, okrog tri milijone mož, ki sicer ne bodo takoj mobilizirani, vendar pa bi bili zbrani lahko tekom treh dni. V pripravljenosti za poziv je bilo s posebno kraljevo proklamacijo, izdano v pondeljek zvečer, poklicanih nadaljnih šest letnikov, namreč tisti, ki so stari 19, 23, 24, 25, 26 in 27 let.

NAPAČNEGA AVTOMOBILA SE LOTIL

Waukegan, Ill. — Mr. in Mrs. Cole Ferry sta praznovala večer starega leta v Waukeganu in sta se v pondeljek izgredaj zjutraj odpeljala v svojem novem avtomobilu domov v Gurnee. Vozila je žena, dočim je mož sedel na zadnjem sedežu in dremal. Med potjo pa je žena na nekem kraju ustavila, da voči prijateljem novo leto. Motor je pustila odprt, ker je mož stal v avtomobilu. Čez par minut pa se ta iz dremavice prebudi in opazi, da pri kolesu ne sedi njegova žena, marveč neki moški. Ferry je takoj razumel položaj, namreč, da mora biti to tak, in je temu primerno tudi nastopil. Zgrabil je moškega od zadaj in pričelo se je ruvanje, dočim je avto drvel 60 milij na uru. Konec je bil, da se ta zvrnila 15 čevljev globoko po nekem nasipu in padla na železniško progro. Ferry je dobil težje poškodbe, enako tudi tat, neki 26 letni Frank Clamerlik, ter sta bila oba odpeljana v bolnico. Clamerlik se je izrazil, da ni vedel, da kdo sedi v avtomobilu.

KOLIZIJA VLAKOV

Arcola, Ill. — Na Novega leta zjutraj se je pripetila na tukajšnji postajali kolizija med dvema potniškima vlakoma, pri čemer je bila ena oseba ubita, 54 pa ranjenih. Do nesreče je prišlo, ko je eden vlakov zavozil v ozadje druga, kateri je stal na postaji. Kaj je bil nje vzrok, se večera še ni moglo ugotoviti; ena domneva se, da glasi, da na prvem vlaku niso bila znamenja na zadnjem voznu dosti vidna, dočim se od drugih trdi, da je bila na drugem vlaku pokvarjena kontrolna zavora, ki avtomatično ustavi vlak, ako pride ta preblizu drugega vlaka.

RUSI IZKLJUČILI TUJE POROČEVALCE

New York, N. Y. — Iz krovov, o katerih se trdi, da so zanesljivi, se poroča, da je ruska vlada prepovedala tujezemskim poročevalcem dostop do fronte na Finskem. Na ta način se da razlagati, zakaj ni nobenih poročil od ruske strani, dočim jih je od finske dovolj. Edine informacije, ki pridejo od strani Rusije, so podane po sovjetskega vrnovnega poveljstva v obliki dnevnih poročil, ki pa so tudi skrajno kratka.

NEMCI ZOPET PREKANILI ANGLIJU

Berlin, Nemčija. — Angleška pomorska blokada končno le ni tako učinkovita, kakor se je pričakovalo. Kakor že poročano, se je izmaznil skozi rno pred časom večik potniški parnik Bremen in zdaj poroča uradna nemška časnikarska agentura, da je na enak način prekanili Angleži tudi trgovski parnik St. Louis ter je srečno prispeval domov. Ta parnik je bil zdoma sedem mesecev in je pred izbruhom vojne, 27. avgusta, na tem odplul iz newyorskega pristanišča; povsem neznano je, kje se je celi ta čas skrival. A tudi par drugih nemških parnikov se je izmaznil skozi blokado in doseglo domov, kakor na pr. Deutschland, Hamburg in Hansa.

SIRITE AMER. SLOVENCA

JUDOVSKA POMOČ ZA KRISTJANE

New York, N. Y. — Neka judovska podpora organizacija je zadnji pondeljek objavila, da je nakazala \$250,000 za krščanske begunce. Polovico od tega, pravi, je poslala potom chicaškega škofa Sheila papazu za katoliške begunce, druga polovica pa je šla za protestantovske begunce.

KRIŽEM SVETA

Ankara, Turčija. — Po leg velikega potresa zadnjega tedna je bila Turčija prizadeta naslednjega dne tudi od občutne povodnji. Kakor se ugotavlja, je v njej izgubilo življenje okrog 300 oseb.

Berlin, Nemčija. — Nemško vrhovno poveljstvo je v pondeljek objavilo, da je bil dan prej odšel nameravani zračni napad na sovražnih aeroplakov.

Oslo, N. S. — V pristanišču na osrednjem delu obrežja fronti ni bilo počebnih odkrov.

Oslo, N. S. — V pristanišču na osrednjem delu obrežja fronti ni bilo počebnih odkrov.

ZA POŠTO VZELO CELA DVA MESECA

Berlin, Nemčija. — Ameri-

kanci, ki prebivajo tukaj, so

za novo leto prejeli iz svoje domovine pošto; v njej pa niso bila novolečna vočila.

KRALJ V STRELSKIH JARKIH

Anglijski kralj Jurij, ki je pred kratkim obiskal tisti del zapadne fronte v Franciji, ki ga ima zasedenega angleško vojaštvom.

NJE GLAVNO ZANIMANJE

Ameriško ljudstvo skoči dočela pozabilo svoje lastne zadeve ter posvetilo pozornost Evropi.

Princeton, N. J. — S katerimi zadevami in dogodki se je ameriška javnost z največjim zanimanjem bavila leta 1939? Na to vprašanje podaja odgovor Ameriški inštitut za javno mnenje, ki je v to svrhu temeljito poizvedoval med ljudmi in začel na tisoče in tisoče oseb obojega spola v vseh različnih stanov ter širom cele Unije. Skupni odgovor, ki ga je inštitut dobil pri tem, je sicer razumljiv, vendar nekoliko presenetljiv: Glasi se namreč, da so Amerikanci tekom preteklega leta skoraj docela pozabili na svoje lastne zadeve in posvetil glavno pozornost — Evropi.

Skupno se je navedlo deset svetovnih dogodkov, ki so bili za Amerikance najbolj zanimivi. Prvi je bil izbruh vojne drugi ameriški preklic "embarga," tretji eksplozija bombe v Monakovem, na kar sledili usoda ladje Spee, nemški napad na Poljsko, obisk angleške kraljeve dvojice v Ameriki, napad Rusije na Finsko, zasedba Čehoslovaške, prestavitev Zahvalnega dne in končno rusko-nemška pogodba. Torej se samo trije dogodki tičejo Amerike same.

Cenzurirana. Ugotovilo pa se je, da ta zakasnitve ni v glavnem krije Nemci, marveč drugi ameriški preklic "embarga," tretji eksplozija bombe v Monakovem, na kar sledili usoda ladje Spee, nemški napad na Poljsko, obisk angleške kraljeve dvojice v Ameriki, napad Rusije na Finsko, zasedba Čehoslovaške, prestavitev Zahvalnega dne in končno rusko-nemška pogodba. Torej se samo trije dogodki tičejo Amerike same.

V Ljubljani je umrla Adela Golob, učiteljica v pokoju. — V Slovenskem Javorniku je umrla Valentina Zupan, gostilničarka. — V Radovljici je umrla Minka Jeglič. — V Krašnji je umrla Alojzija Drolc, stara 45 let.

Ivan Vindis iz Limbuša je v prepiru z zetom 31 letnim Alojzijem Rantašo, pograbl za sekiro, s katero je Rantaš udaril po glavi tako močno, da se je ta ves krvav zgrudil po tleh in bležal nezavesten.

Gorelo je

V gospodarskem poslopu posestnika Vincenca Sagadina v Sostrilih pri Majšperku je nastal požar, ki je upepelil vse poslopje z vsem inventarjem vred, da znaša škoda nad 20.000 dinarjev. Zažgal je menda neki deček, ki se je igral z vžigalicami.

Živa baklja

V Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi je učenka drugega razreda tamnošnje sole hotelu zakuriti v peči in ker niso dryva hotela goreti, je zilila na nje petroleja.

V otroški neprevidnosti se je

sama polila s petrolejem po predpasniku in ko je vžgala vžiglico, ji je ta na nje nesrečo padla na predpasnik, ki je takoj zgorel. Deklica je bila naenkrat v plamenih, ki so jo hudo opekli, da je v strašnih cestah se dan za dnem vozijo

hudo opekli, da je v strašnih cestah se dan za dnem vozijo

mukah izdihnila.

Iz Jugoslavije

Predsednik senata Dr. Anton Korošec, velik borec za slovenske politične in kulturne pravice, je bil imenovan častnim doktorjem ljubljanske univerze. — Dolenjci si bodo opomogli z vinom. — Drugo.

Dr. Korošec častni doktor ljubljanske univerze

Ljubljana, 12. dec. — "Na svoji seji dne 11. decembra 1939 je senat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani soglasno odobril sklep pravne fakultete, s katerim je bil soglasno izvoljen za častnega doktora prava predsednik senata g. dr. Ant. Korošec. Ta čast je bila dodeljena doktorju Korošcu za njegove velike zasluge za ustanovitev, oiranitev in razpolago. So vinske gozdice, ki so bile doslej še prav malo obiskane od vinskih trgovcev. Vse pa kaže, da pridejo tudi te na vrsto.

Zaradi velikega povpraševanja so se tudi vinu pričele dvigati cene, česar so dolenški vinogradniki veseli, saj zahteva delo velikega borca za slovenske univerze. — Tako se glasi poročilo univerzitetnih oblasti, ki smo ga prejeli danes in ki je napolnilo z radostjo vse častilcev našega velikega borca za slovenske politične in kulturne pravice, dr. Korošca. S to veliko častjo, ki jo je univerza v Ljubljani dodelila dozdaj samo še dvema odličnikoma, odvetniku dr. Majaronu in predsedniku prve češkoslovaške republike dr. Maysky, je priznala uradno, da je bil dr. Korošec od vsega njenega početka tisti mož, ki je storil vse, kar je mogel, za ustanovitev, za obranitev in za razvoj najvišjega slovenskega učilišča, žarišča naše slovenske prosvete in znanosti, slovenske univerze je delovalo še pred vojno in pripravljalo podlago za slovensko univerzo, po vojni pa izvajalo našo univerzo v vladu, v kateri je bil dr. Korošec podpredsednik. S to odliko se mu je univerza oddolila za ves njegov napor, ki ga je imel desetletja in ki je pripomogel do tega, da smo takoj po prevratu imeli Slovenci mož, ki so mogli prevzeti naše vlogo prvih naših učiliščnih učiteljev. Ob drugi desetletnici pa je univerza proslavila s svojim najvišjim odlikovanjem "doktorja honoris causa" dr. Korošca, tistega slovenskega državnika, ki je bil slovenskim težnjem največja opora v centru države, v vladu, ki je pod njegovim predsedstvom dne 2. julija 1919 osvojila predlog ministra prosvete Ljubija Davidoviča, da se ustanovi v Ljubljani univerza.

Tast in zet

Ivan Vindis iz Limbuša je v prepiru z zetom 31 letnim Alojzijem Rantašo, pograbl za sekiro, s katero je Rantaš udaril po glavi tako močno, da se je ta ves krvav zgrudil po tleh in bležal nezavesten.

Gorelo je

V gospodarskem poslopu posestnika Vincenca Sagadina v Sostrilih pri Majšperku je nastal požar, ki je upepelil vse poslopje z vsem inventarjem vred, da znaša škoda nad 20.000 dinarjev. Zažgal je menda neki deček, ki se je igral z vžigalicami.

Živa baklja

V Dolgi vasi pri Dolnji Lendavi je učenka drugega razreda tamnošnje sole hotelu zakuriti v peči in ker

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponekaj v dnevih po praznikih.

Izdaža in tisk: EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Tel: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četr leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četr leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslanji na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopisi brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništva ne vraca.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

J. M. Trunk:

Tako gledam jaz...

Rusija obstaja, in obstaja Rusija kakršna je zdaj. Neko stališče zavzema napram Rusiji svet, kolikor pač tudi Rusija na ta svet vpliva. Kako se bo to razvilo, danes nihče ne more povedati, ker razvitek se je šele pričel. Posameznik nima dosti vpliva na ta razvitek, pač pa lahko zavzame neko stališče pri naziranju, in kolektivno to nazarjanje vpliva lahko tudi na širši, svetovni razvitek.

Sirša, svetovna politika je izven našega, rekel bi, domačega območja. Različno naziranje pa sega do posameznega, ki se sploh za razvitek zanima, in končno ni brez nekega vpliva tudi za širši razvitek. To, da pišem.

Na vse je treba gledati iz več vidikov. Rusija je svetovna sila in prihaja v stiku s svetovnimi silami. Na obeh straneh je nekaj "sopotnikov", ki so pa le tudi važni. Zdaj se suče vse le okoli male Finske, ki na sebi ni nobena sila, in vendar se lahko marsikaj odloči prav za najširši svet, za največje sile prav radi Finske. Uspe Rusija, uspe vesela, podleže Rusija, ne uspe le Finska, uspejo druge vesile. To bi bil eden vidik, ki bi vplival in bo vplival tudi na druge, pa je zdaj vse šele pri početnem razvitu, in vzele bo dosti časa, da postane vidno, kam in kako se bo vse razvilo.

Rusija ima ekonomsko posebnost, ki se označuje kot komunizem ali kolektivizem. Vsekako je poizkus. Marsikdo maja z glavo. Vidim: ob gorovju Altaj v južni Sibiriji je bilo pleme pod glavarji. Slabo je bilo. Glavarji so nekaj imeli, drugi le življene. Po novi ekonomiji se je odvzelo glavarjem in se obrnilo za vse. Sezidali so šole, bolnišnice, napravili pota, zaježili reke, namečili polja, zboljšali pasmo pri živini, drobnini, zboljšali stanovanja, vpeljali poljedelski pouk, počistili ulice ... Tako vsaj vidim od strani, ki je to naredila po novi ekonomiji. Ako odgovarja to dejstvu, kdo bi mogel ugovarjati, biti zoper novo ekonomijo, zoper poiskusu? Ako odgovarja, in vse ni zlagano pri poiskusu. Dosti bo še bosih nog, ampak tudi čevljev bo vsaj nekaj. Sodite iz tega vidika.

Dalje smatram vsaj jaz za zelo važen pogled na Rusijo iz slovanskega vidika. Stalin, Mongol, Jud, boljševik, komunist, ateist ... Vse res. Ampak kje je zdaj — Slovan? Poljak je na tleh, Čeh tudi, za balkanskega Slovana je na tehtnici in bo izginil, ako izgine tudi — ruski Slovan, taj je potem tam na čelu mongolski Stalin ali semitski Litvinov, ali slovanski Molotov. Pri sedanji konštelaciji pada z Rusijo tudi slovanstvo. Pa vihajte nos nad kavkavškim ali mongolskim Stalinom, nad ruskim ali stalinskim imperializmom, ali ateističnim komunizmom, satanskim brezboštvtvom. Če pade Rusija, je pokopano vse slovanstvo, ne bo več govoril besede noben Slovan. Da je treba gledati na slovansko stališče pri Rusiji, je razvidno že iz sedanjih, dasi — upajmo — le prehodnih razmer. Poljaki taki ali taki, le Poljaki ... Slovani so, dasi se morda sami ne pristejavajo Slovanom. Hitler in Stalin sta naredila te dni mejo: tu Nemčija, tam Rusija, Poljaki so izginili, ali vsaj Poljska je izginila iz zemljevida. Če ostane pri meji, so izginili Poljaki pod Nemci, sigurno so izginili, niso pa izginili in ne bodo izginili pod Rusijo, ako ne izgine Rusija. Imam Poljake pred seboj le kot Slovane, ekonomsko jim bo morda bolje pod Nemčijo, slabeje pod Rusijo, in morda še v marščem bolje pod Hitlerjem in slabeje pod Stalinhom, ampak narodno, kot Slovani so Poljaki pod Nemčijo izginili, niso pa izginili narodnostno, kot Slovani pod Rusijo, ako ne izginejo Slovani tudi v Rusiji. Tako gledam vsaj jaz, vi pa kakor hocete.

"Z BOGOM IN BOG PLAČAJ!"

(Čitanje za drage Slovence v West Allisu, Milwaukeeju in Waukeganju).

Prišel je čas poslova
ko zapustiti moram Vas,
da popeljem se v tujino,
v Kivarsko mi domovino ...

Hitro, skoraj bi rekel, prehitro so minule moje počitnice, med Vami gostoljubiv sorokaji Slovenci v West Allisu-Milwaukeeju in Waukeganju. Pred očmi ste imeli tisti lepi slovanski rek, "gost v hišo — Bog v hišo" ... V skoraj treh tednih med Vami, čutil sem se domačega, veselega in zadovoljenega kot le malokaj v 14. letih misjonarjenja. Pa kako se ne bi počutil takšnega, ker mi je ljubi Bog dal priliko slišati po tolikem času dragi in sladki materin jezik?

Znova se podajam in mojo domovino Ecuador, da z vso dušo in vsemi močmi nadaljujem delo med mnogočasnimi ovčicami, ki so mi bile izročene v mojo oskrbo.

Medtem ko se poslavljam in Vam kličem "Na svidenje", izražam moje najprisrčnejše zahvale vsem tistim, ki so se žrtvovali zame.

Zahvaljujem se prečastitemu g. Dr. Setničarju za gostoljubnost, ki mi jo je izkazal v dneh mojih počitnic v West Allisu.

Hvala lepa prečastitemu g. Hitižu, za velikodušno srce, ki je vse misijonsko, kot je pokazal potom svojega milodara. Naj mu ljubi Bog stoter poplača, medtem ko bo podpisani molil s svojimi ovčicami za njega in vso njegovo faro.

Hvala Vam očka Arch, hvala teci Frank Ash in tvoji soproggi Angeli, kot vsej družini. Kar Vam dolgujem zna samo moje srce, katero bo ohranilo za Vas hajvečjo hvalo.

Zahvaljujem se Mrs. Cilki za velikodušno srce.

Moj "BOG PLAČAJ", pristemu kranjskemu Jaketu Jenku — Mr. Ticharju in družinam obeh. Izražam enkrat in tisočkrat mojo zahvalo tem in vsem dobrim dušam dragim mi sorokaj Slovencev, vsem, ki so pomagali potom svojih darov za moj tako siromašni misijon v oddaljenem Ecuadorju.

V kratkem bom objavil vse darove, ki sem jih sprejel od Vas.

Ce ljubi Bog da, "nasvidenje" po desetih ali 15. letih. Medtem ko se poslavljam v mojem duhu pevam tisto lepo žalostno pa tako prisrčano, ki jo Vi dobrote znamte:

"Oj hišica očetova —
Bog živi te — — —

Al' tega nihče ne pove
če te kedaj bom videl še — — —

Vas prisrčno pozdravlja in

blagoslovla Vam vedno hvaločni sorokaj misijonar in župnik Bogomil Trampuž.

BOŽIČNI PRAZNKI V PUEBLI

Pueblo, Colo.
Prav lepo smo pri nas obhajali božične praznike, ko že vsako leto. Lepo milo petje, ki so ga izvajali naši mladi "koresters" na sveti večer opolnoči pod vodstvom Rev. Antony Roitz, ki se sedaj zopet bolj zdravi, nas je zelo razveselilo in lepo povzdignilo prelepri pranik. Ob 6. uri so pele ženske prav lepe in mile božične pesmi pod vodstvom Mrs. Fritzel. Tudi one so se postavile in zares lepo zapele, za kar jim lepa hvala. Potem ob 7:30 je Prešeren zapel pod vodstvom John Germa. Tudi Prešernovi so se postavili, kot se vselej, kadar zapojo. Tako lahko zapišemo, da smo imeli zares lep in vesel božič, poln lepega petja. Hvala vsem za trud.

Za božični dan smo imeli devet sv. maš, tako so se lahko vsi udeležili svete daritve, nekateri pa dvakrat ali trikrat. Na sveti dan smo dobili sneg, dočim smo imeli pred Božičem prav lepo in toplo vreme. — Hvala vsem za številne božične voščila. — Vsem naročnikom želim v novem letu 1940 obilo božičega blagoslova, našim bolnikom pa ljubega zdravja!

J. M.

SMRT SLOVENSKE PIONIRKE MINNESOTI

West Ely, Minn.

Dne 21. novembra zvečer je v Gospodu Židar v Marija Butala. Bolehalo je že kar let na delnem mrtvoudu, en soprog John je umrl pred temi leti. Od tedaj je bilo nje zdravje vedno slabše in je 1. dneje podlegla.

Pokojna je bila rodom iz Gorenje Fache pri Crnomlju v Beli Krajini. Njen deklativno ime je bilo Marija Rožič, po domači Šuštarjeva. Poročena je bila pred 45 leti v Ely z Johnom Butalom iz Kota pri Crnomlju. Leta 1908 se je družina preselila v novo naselbino Pineville, ki je med Aurora in Biwabikom. — Započela pet hčera in tri sinove, tukaj v Ely pa dve sestri in sicer Mrs. M. Agnich in Mrs. Jos. J. Petersel, v starci domovini pa brata Jožefa. — Pogreb pokojne se je vrsil dne 24. decembra v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Biwabiku in od tam na Lake Side pokopala. Sestri. Sorodnikom moje sožalje.

J. J. P.

ČLANICAM PODR. ŠT. 2, SZS.

Chicago, Ill.

Odbor podružnice vabi vse bližnje članice, ki bodo to obvestilo pravočasno čitatele, naj pridejo v sredu zvečer ob 7. uri molitv k rakvi pokojne sestre, Mrs. Elizabete Kordeš, ki leži na sponzoratu.

Vem domu, 2027 W. Cermak Rd.

Obenem se prosijo, naj se udeleži tudi pogrebne sv. maše v četrtek zjutraj ob 10. uri v cerkvi sv. Štefana, in sicer z regalijami.

Dalje se naznana, da bo v četrtek zvečer ob 8. uri seja podružnice. Razne važne zadeve, med drugimi tudi odločevanje glede kegljarske turnej. Po seji se bo serviral prigrizek.

DOLENSKE NOVICE

Iz Temeniške doline

V Višnji gori je umrla Jozefa Kovač, vdova po nadučitelju.

13. nov. je umrl v Kostanjevici sodnik dr. Franc Lozar, ki je bil rojen 10. dec. 1885 v Črnomlju. Bil je nadarjen pravnik, neumorno delaven in veden sodnik in povsod, kjer je služeval, nenavadno priljubljen. V Kostanjevico je bil prišel 1. 1920. Bil je pa tudi veren katoličan in se ni nikdar bal svoje versko prepričanje tudi javno pokazati, zato ga je vse spoštovalo in ljubilo in imelo zaupanje do njega. Bil je tudi vzoren oče, ki je zapustil 7 nepreskrbeljnih otrok. Hvaločno ljudstvo ga ne bo nikdar pozabilo.

V St. Lovrencu pa smo pokopali 16. nov. užitkarico in vdovo Marjeto Fortuna iz Stehanje vasi, ki je umrla v lepi starosti 83 let. Imela je 7 otrok, od katerih 3 še žive, vsi dobro preskrbeli, sin Jože pa je v Ameriki, pa se ne ve, če je še živ, ker ni niti glasbu od njega. Drugi sin France pa je padel v svetovni vojni I. svetovne vojne 1914 v Galiciji. Skrbna žena in dobra mati je vzgojila vse otroke v strahu božjem. Bila je pa tudi prav pobožna in vestna v izpolnjevanju verskih dolžnosti in ni nikdar zanemarjala službe božje tudi ne v visoki starosti, četudi je imela do cerkve dobro uro hoda in je zadnja leta vsled revmatizma v nočah prav težko hodila.

Kakor je pisal na "Slovenec" dne 17. nov. je dobilo uredništvo 16. nov. lepo dneje in zrele jagode iz Gorj pri Bledu. Tam so tudi vidili še 5. nov. zadnjih 5 lastav. Res nenavadno, skoraj 2 meseca pozneje, kakor navadno odletijo od nas t. j. okoli Male maše.

V Dolžu pri Stopičah so dobili novo šolo, ki je v ponos stopički župnije in kakšni je malo v naši banovini. Blagoslovil jo bo v nedeljo 19. nov. sam g. prošt novomeški in h kateri slavnosti pride tudi sam g. ban dr. Marko Natlačen.

19. nov. so pokopali na Čatežu Jožeta Škofa, upokojenega ruderja, starega 55 let, drugi dan 20. nov. pa vodivo v užitkarico Nežo Mah iz Dolenjevasi, staro 84 let in Franco Abolnar, dekle iz Dolenjevasi, staro 26 let, članico Marijine družbe.

Kako ugodno jesen imamo letos, nam spričuje tole sporočilo iz južnega dela Hercegovine, kjer je zadnje čase vladalo pravo poletno vreme. Na njivah, kjer so spomladni

obziru.

3. novembra je umrla Ana Pungršč iz Štrita župnije Bučka, mati 4 malih otrok.

V Metliški župniji so pokopali Baro Pečarič iz Curi, ki

zapušča male otroke in moža,

ki je nekje v Argentiniji.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Pes rešil življenje svojem gospodaru

Eveleth, Minn. — Rojak Anton Zakrajšek, policijski narednik tukajšnje mestne policije je spreminjal v svoji garaži olje v avtomobilu. Malo preje je spravil avto v pogon in ga nato ustavil. Vendar se je v tistem kratkem času v tem zimskem vremenu nabralo toliko dušljivega plina, da se kljub odprtim vratom plin ni izkadal iz garaže. Padel je v nezavest. Zvesti pes "Manchester terrier" pa je, da je v garaži v pred garažo lajati in lajat toliko časa, da je dvignil v sosedu rojaku Maksu Volčanšku pozornost, češ, kaj le more biti, da pes tako lajá. Gre

pridelali kmetje ječmen, težo žito zdaj v pozni jeseni znova bujno pognalo in začelo delati klasje

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.

2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.

Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.

Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochewar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

3. nadzornik: Joe Blatnick, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.

2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.

3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.

4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.

5. porotnik: Frank M. Tomic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelki, sprememb zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasti pri tajniku najboljšega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev posilje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DRUŠTVA ST. 1, ZSZ.

Denver, Colo.

Naznanja se članstvu našega društva, da je bil na zadnji letni seji izvoljen sledeči odbor za l. 1940. John Kadunc, predsednik, Matt Grum, podpredsednik, John Platt, tajnik, Joseph Tezak, blagajnik, Louis Skolar, zapisnik, Michael Horvat, John Skerjanc in Joseph Sadar, nadzorniki. Društveni zdravniki so Dr. Shier in Dr. Sitton. Društvene seje se bodo vršile v letu 1940 kot po navadi, to je vsaki drugi tork v mesecu.

Naj se na tem mestu v imenu društva zahvalim članstvu za tako veliko udeležbo na zadnji letni seji. Na seji so bile navzoče tudi uradnice društva Kraljice sv. Rožnice vence št. 7 in uradniki društva Trail Blazers št. 41, katerim jim gre posebno priznanje za lepe govore. Iz tega je razvidno, da vsa tri društva skupno in složno delujejo za naš predok in povišek naše dnečne ZSZ.

Staro leto je za nami. Stopili smo v novo. Cenjeno članstvo se uljudno vabi, da se udeleži prihodnje prve in zanimive društvene seje, ki se bo vršila v torek 9. januarja. Na tej seji bo poročano celoletno društveno delovanje. — Pozdrav in srečno zadovoljno Novo leto želim glad nemu odboru in celokupnemu članstvu Zapadne Slovanske Zveze.

John Platt, tajnik

OD DRUŠTVA SVOBODA ST. 36, ZSZ.

So. Chicago, Ill.

V našem glasilu zadnji teden je bilo poročano o veselem miklavževanju, 21. decembra, v dvorani pri sobratu tajniku M. Popovichu, kakor tudi o letni društveni seji. Med imeni izvoljenih društvenih odbornikov ste morda opazili, da manjka zapisnik. Ta in oni bo morda mislili, da društvo še zapisnikarja nima, pa bi bilo za malo, če bi naše društvo, ki se je povzdignilo v številu članstva v odstrelom oddelku že do sto in več, ne imelo tudi zapisnikarja. Imamo ga in je to sobrat John Košir, ki že več let vestno zapisuje v društveni zapisnik potek mesečnih sej in kateremu želimo da še nadalje uspešno vodi svoj urad.

Zmagoslavna kampanja je končana. Njen uspeh, kakor upamo, bomo kmalu brali v našem glasilu. Vsi gotovo z zanimanjem pričakujete objave iz glavnega urada, o zmagah. Čigava bo, bomo videli. Mi celo upamo, da

and those of your relatives, neighbors and friends, or, we might say, for the sake of humanity. Still another reason is because we must cooperate with Mr. Miroslavich, the head of the juvenile department, who is doing everything possible to make this department the best in the land; his office was created for that purpose and if we fail, he fails and the Association suffers now and more so in future years.

His suggestion that each member get at least one new juvenile in 1940 ought to be easy to carry out. I already have an application to turn in this month, and will endeavor to get more during the year. You certainly can do the same. There is not a community in the country without children, and every one of them should belong to our juvenile department — if you will only approach them to officially enter.

You can't expect to bring our Association to the public by sitting at home in your rocking chair, therefore, my advice is to take advantage of every chance you get to talk, write and by deed and example sell our WSA to your friends. There are ever so many folks who badly need insurance but neglect to take it out because nobody reminds them. They are like a man who should see a doctor because he feels bad, but he waits until he is "down in bed" then calls the Doc, after it is perhaps too late. Likewise, you cannot get insurance when you're in an ambulance on the way to the hospital. Make it a point to talk WSA to the young, healthy folks to get that insurance now.

We hear the expression that life begins at 40 — but believe me, very few at or around that age can pass a physical exam. Get those men, women and CHILDREN interested at once. A hint: Get the habit of reading our official organ and other periodicals on fraternalism. It's a great habit and will do you good. Until about a year ago, I was "dead timber," but reading the Fraternal Voice awakened within me that certain something that we all must do — work for, mingle and help one another in the journey of life. We were born with this duty to perform. Veselo Novo Leto!

Stric Jože.

JOINT INSTALLATION

The three WSA lodges of Denver, namely the St. Martins No. 1, the Queen of Holy Rosary No. 7 and the Trail Blazers No. 41 will jointly install their respective officers in a public demonstration on Monday evening, January 15, at the Slovenian Hall.

The Trail Blazers will hold a short business meeting at 7:30 sharp and the installation will commence at 8:15 sharp which will be followed by a program. The program will include the showing of moving pictures taken in Denver and Pueblo.

Everybody is invited to be the guests of WSA on this memorable occasion.

OFFICE OF HOLY ROSARY NO. 7, WSA

Denver, Colo.

Membership of said lodge is hereby notified that the officers for the year of 1940, excepting that sister Mary Grande was elected and additional Juvenile Supervisor, have been re-elected.

All members are requested to be sure and attend our next regular meeting on Sunday, January 7th, at 2 P. M. at the Slovenian Home. At this meeting you will hear an annual report of our lodge and after the meeting we shall have the refreshments served and free entertainment.

Wishing you all a very Happy and prosperous New Year, I remain

Fraternally yours,

Josephine Maring, Secretary.

THREE STAR LODGE NO. 33, W. S. A.

Chicago, Ill.

The 13th Annual Dance of the Three Star Lodge, No. 33, will be held on January 13th, 1940 at St. Paul's Hall, 2131 West 22nd Place. Those of you who had attended our affairs in the past know that our dances can not be surpassed in entertainment and fun, and our coming dance promises to better our past efforts.

Of course, to insure the success of our dance, it is imperative that each and every member of the Three Star Lodge does his utmost to contribute to our success by asking all of their many friends to attend this gala affair. Our Committee thus far has done everything in its power and if the membership will respond as well, a most successful evening is assured.

The members are also requested to submit ads and well-wishers to me by January 3rd, 1940 without fail.

Until I see our many friends and members at our gala affair, I remain

Fraternally yours,

Leo Jurjovec, Sr., President.

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41

Denver, Colo.

Did you have a nice, enjoyable Christmas? We did! And we hope that your New Year started with much happiness that will continue.

How did you do in the Victory Campaign? Don't we wish now that we did better — we could have if we tried a little harder. Well, another year is in our midst and we must keep on trying to bring all our friends into the Association. They need our organization.

Keep into effect your resolution that you are going to be a more loyal member and a faithful booster. We have a chance to carry out the proclamation of our Supreme Juvenile Supervisor that the year 1940 will be a great juvenile year. You can't resist falling in line with this idea, because you MUST for dozens of reasons. The primary reason is for the growth of the juvenile department which is our future any way you look at it. Another reason is for the sake of your children to see how successful our lodge has

been in the past and will be in the future. He also commented on the wonderful work of sponsoring the various athletic and social activities of both the youth and elders of the lodge. A contribution was made by him to show that he will at all times back the lodge in any future undertaking, one hundred per cent.

We were very much endowed to the alderman for his presence and know that his aid will be very essential because of his importance in both local and civic activities.

Officers of the adult lodge were elected, namely, Candid Grmek, president; John Putzell, vice president; Mike Popovich, Sr., secretary; Anton Bakse, treasurer; John Kosir, Rec. secretary; Sergeant at arms, John Tupats; and trustees, Frank Juvacic, Pete Fugina, and Tony Putzell.Lodge doctors will be Dr. Nick Columbo and Dr. Jabežinski. Mike Popovich and Candid Grmek will again act as juvenile supervisors.

The arrival of a blessed event was announced by Mr. and Mrs. George Lah on November 24. Mrs. Lah, the former Frances Primozich, daughter of our 2nd Supreme Vice President, Frank Primozich, presented her husband with a bouncing baby boy who was given the name of Gerald Gordon Lah.

THIS AND THAT

After a absence of several months, your Scribe of 33 humbly comes forth with a few choice tid-bits concerning the Three Star constituents. We're off!

The arrival of a blessed event was announced by Mr. and Mrs. George Lah on November 24.b. Mrs. Lah, the former Frances Primozich, daughter of our 2nd Supreme Vice President, Frank Primozich, presented her husband with a bouncing baby boy who was given the name of Gerald Gordon Lah.

Splošen opis teh divjakov. Njih življenje, šege in navade.

"DIVJAKI KIVARCI"

Misijonsko delo.

P. Bogomil

1. DOMOVINA "DIVJAKOV
"KIVARCEV"

Evo vam kivarske domovine! Živijo v "trasandinskem delu ali Orientu" in v Provinciji "Santiago-Zamora".

Ekvador ima okrog 2,800,000 prebivalcev, katerih je okrog pol milijona belih — skoraj pol drug milijona Indijancev in mešanov, medtem ko so drugi "divjaki Kivarci" — in tudi razni drugi divjaki roduvi ali tribi. Naštejem jih samo par: "Ačušas" — "Šuara" — "Saparos" — "Kajapas" — "Jukumbas" itd. itd.

Ekvadorski Orient je samo pragozovje, ki se razprostira tja do "Matto Gross" v Braziliji, tako pragozovje, kamor se ni podrla sekira nobenega dreva, kar pomeni, da se v te pragozovje ni prišla civilizacija. Smo brez cest — brez mostov nad rekami — brez električne luči — brez najpotrebnjih reči, ki jih ima uborna — najbolj uboga bajta.

Podnebje je strašno vroč. V Ekvadorskem orientu imamo do 40 stop. C v senci (okrog 106 — 110 stopinj v amerikanskem topomeru). Samo pomeni to le, da se v pesku na bregu reke "Morona" speče eno jajce na solnčnih žarkih. — Po tem udu pa poglejmo prav od blizu našega divjaka "Kivarca"!

2. DIVJAK KIVAREC

Kivarec je črno-rdečo-rumen-kaste barve. V svojih obraznih potezah ima nekaj japonskega na sebi. Po večini meri do 1.75 m. V svojem fizičnem položaju je zelo razvit in tudi močan. Ima dolge črne lasi — črne oči — je dolge nosa in širok ust. Kivarec nosi v ušehi do 30 cm. dolge palice, ki so debele kot cigara "La Palina", medtem, ko imajo žene preboden spodnjo ustico, v kateri nosijo istotako voto palčico; potem te se poslužujejo za pluvanje. Kivarec kot Kivarka so proti sinovi narave, zato nočejo nič tistega, kar jih ovira na njihovih potovanjih — delu — ribjem lovju — ali lovju. Prav zato Kivarec pogan istotako kot kivarka nimata razen majhnega predpaska nobeno oblike. Sta naga. Kivarec je čist. Zato se umije do 20-krat na dan in si poravnava glavo na najlepši način. Si zdravi zobe s "šuo" (neko kivarsko zdravilo) — tako, da so ti zobje bolj močni in zdravi od psa. — On je lepo pocikl. Zato ga vidimo vsako jutro s svojo "bodoquero" (3 m dolga cev iz lesa ki jo on napravi) in z zastrupljenimi "saetami", kako preži kot maček na drobne ptice. Ima zelo dobro oko in posluh, medtem ko je brez vonja. Zato se ni čuditi če vzdrži smrad enega pokopanega skoraj na površini svoje bajte.

Kakšna pa je njegova bajta? Je eliptične oblike, delana iz klobov in pogrnjena s slamo. Vse so enake. Ta bajta ima dva vhoda, na vzhodu in zahodnji strani. Prvi služi samo za žene, medtem ko je drugi odločen za moške. Gorje tistem človeku, ki hi vstopi v bajto po vzhodnih vrati. To je največje užaljenje za Kivarca. Gorje tudi ženi, pa vidiš da je Kivarka, ali bela, če bi vstopila v Kivarjo po zahodnih vrati. Uboga bajta, ki je velja enega komina, nima razen par loncev — 2 ali 3 bodoker — nič drugega. V sredini bajta je stebri, kamor se postavi Kivarec, ki sprejme na obisk druge divjake.

Ta divjak ima več žen, katere morajo delati čičo — obdelovati majhne njiive, da zraste "juka", ki jim služi za čičo. Otroci se igrajo. Po svoji naravi je pravcati lenuh. Kadar strada strada in če ima pred seboj svojo preljubo "čičo" tedaj je srečen. Te ostudne pijače spije na dan do 30 litrov (8 galonov). Mu služi za jed in pijačo. Jo bar pozneje opisal. (Dalje ob pritiski

KRASEN KIP SVOBODE

(Narejen kot "sparovček" za hranjenje)

Vreden \$3.00

Dobi ga vsak zastonj, ki začne z hranilno vlogo pri našem hranilnem društvu.

Je to zelo lepo darilo za prijatelje ali sorodnike.

VSAK SLOVENEC bi se moral zavedati, da je kot Slovenec v prvi vrsti dolžan patronizirati svoje lastno slovensko hranilno in posojilno društvo.

RELIANCE

FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

je SLOVENSKA HRANILNICA. Slovenci so jo ustanovili v prvi vrsti za Slovence. Je varna in zanesljiva. Vsaka vloga je zavarovana do \$5,000.00 pri vladi.

POSEBNOST! Vse vloge, ki bodo vložene do 10. januarja 1940, bodo deležne obresti od 1. jan

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

V istem trenutku se je Nikander prebudil. V ušesih mu je zvenela godba. Toda cvetlični vonj je izginil, draži ga grd duh: amonijak! Tako nato začuti bolečino ob ušesu in odpre oči. Pred njim stoji zdravnik. Pod nos mu drži steklenico amonijaka in ga vleče za ušesa. Z bolestnim vzduhom se je Nikander popolnoma prebudil. Videl je za zdravnikom stati dva čekista in povedali so mu, da ga hočejo z slišati v pisarni Čeke.

Počasi se je jetnik podal na pot. Kot svinec so mu bile težke noge in glava ga je bolela. S čekistoma ni mogel držati kroka, vedno znova sta ga morala priganjati.

Tedaj se je spomnil na sanje.

"En dan je že minul," si je mislil, "ju-tri pride smrt." Svoje žene ne bom več videl in bo gotovo tudi ona umrla, ko bo zvedela, da nisem več med živimi. Toda srečala se bova v onostranstvu in to je ono, kar so mi sanje hotele povédati. Da, jutri pride smrt, ne bojim se je, pa sem vendar nemiren. In glavobol me muči. Oh, tako sem utrujen, komaj se še vlecem."

Čekista sta mu od časa do časa dovo-ljevala, da se je vsedel na tla temnega podzemelskega hodnika; težko je dihal in zbiral je moči, da je prišel dalje.

Pri tem so se njegove misli vračale k sanjam.

"Čudovito je, Nina," si je dejal, "da si me tako potolažila. To se mi zdi kot poslovni poljub. Težko bi mi bilo umreti, ne da bi se poslovil od tebe. Oh, bila so lepa leta, ki sva jih preživel ob najih vernikih!"

Zupnik Nikander je pričel razmišljati. Zbrati se je hotel in misliti le na Boga in onostranstvo, toda njegove misli so hitele zopet drugam.

"Sedaj me zopet peljejo k sodniku. Komaj hodim in nositi me bodo morali. Ali ni to nezaslišano, da se morejo zgoditi v Ukrajini stvari, ki sem jih doživel? Goto-vo, nezaslišano je, da nas mučijo Judje, Mongoli, Letonci in Kitajci, da ubogim žrtvam oderejo kožo pri živem telesu? Ali niso tega storili trem ukrajinskim častnikom? Kako more Bog dopustiti, da je moje ljudstvo mučeno, da se mu more kaj takega zgoditi? Vse stvari imajo svoje vzroke, zato mora biti tudi vzrok, zakaj je Ukrajina tako brez moči."

Težke misli so bolj in bolj mučile Nikandra. Hipoma mu je postalno vroče. Ali ni tudi on kriv, da ukrajinsko ljudstvo ni našlo moči, da bi se branilo?

"Desetletja so Rusi pritisnali na svoje ljudstvo," si je mislil, "toda nihče ni vstal in zaklical ubogemu ljudstvu: Zdrami se! Upri se! Vrzi okove proč! Ali nisi dežela, ki daje drugim deželam kruha? Ali niso tvoji sinovi najhrabrejši carjevi vojaki? Zakaj si tako boječa in se pustiš biti, in zakaj si se pustila okovati? Da, da, tudi jaz sem temu kriv. Kaj sem prav za prav delal v Volovodivki? Jedel in pil in gledal bolj na telesno dobro kakor na svete stvari. Niti enkrat nisem pridigal. Ko sem hotel enkrat pridigat, sem tožil, da mi je dež pokvaril seno. Kaj sem učil in poučeval? Govoril sem jim sicer o Bogu in svetnikih, toda ali sem jim kaj govoril o dolžnostih

Tiskarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

I zdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni. Poskusite in preprljajte se!

Ukrajina do svojega naroda? Moči bi jim moral dajati, pripovedovati bi jim moral, kako junaško zgodovino ima Ukrajina, in da je bila prosta, dokler je niso pod-jarmili Rusi. Vzdržati bi jih moral, potem bi moj narod postal krepak, junaški kozaki bi se uprli in pognali tujece iz dežele. Toda ničesar nisem storil, zaman je prešlo trideset dolgih let."

Zupniku Nikandru je postalno pri srečko, začutil je v srcu veliko bolečino in naslonil se je na steno in je hlastal za zrakom. Niti zapazil ni, da ga je eden izmed čekistov sirovo prikel za roko in ga vlekel dalje.

"Ah," je vzdihnil, "kako bi bil vesel, če bi imel še enkrat priložnost, da bi prišel v svojo cerkev in bi mogel govoriti svojim vrnikom. Sreč bi mi bilo lažje, če bi jim vse to povedal; potem bi lažje umrl. Tako pa vem, da nisem bil zanje dober pastir in oče. Moj Bog, če bi jim mogel še enkrat pridigati!"

Medtem so privedli Nikandra iz podzemelskega hodnika na dvorišče. Svetloba je Nikandra slepila. Zaprl je oči in postal je omotičen. Čekista sta ga morala držati, da ni padel.

Toda v trenutku, ko je mislil, da se bo zrušil, je šinila vanj misel, ki ga je osredila. Nasmejnil se je in osupel ga je pogledal eden čekistov. Ko pa sta slišala, da ju kliče eden tovarišev, sta sunila Nikandra v stran:

"Naprej, še tako smo s teboj izgubili preveč časa."

V pisarni preiskovalnega sodnika so bili zbrani komisar Čeke, predsednik sodnega stola, ki je Nikandra obsodil na smrt, in preiskovalni sodnik. Iz njihovih po-plepnih pogledov je sklepal Nikander, da niso opustili misli na cerkvne predmete.

"Gledajo me kakor volkovi," si je mislil, "toda jaz bom kot lisjak, ki prezvijači volkove!" Še preden so ga navzoči kaj vprašali, je župnik Nikander že spregovoril:

"Tovariši sodniki, zahvaljujem se vam, da ste mi dovolili dva dni odloga za moje molitve. Čez vsa dejanja svojega življenja sem položil račun."

Komisar je začudeno dvignil glavo.

"Ali se tudi kesate, da ste skrili cerkvene posode, s katerimi bi mogli pomagati gladujujočim?"

"Da, tovariš komisar," je odvrnil župnik Nikander, "kesal sem se in če hočete, storim to tudi javno."

"Kaj se to pravi javno?" se je vtaknil vmes preiskovalni sodnik, ki je od začudenja izgubil naočnike. Glas mu je od razburjenja zvenel hripavo.

"To se pravi," je odgovril Nikander, "da sem pripravljen, če hočete, že jutri stopiti pred svoje vernike in priznati pred njimi svoje grehe in opustitve. Pripravljen sem storiti tudi vse, kar mi bodo rekli moji ljudje."

"Če vam vaši verniki poreko, da izročite vladu cerkveni zaklad za pomoč gladujujočim, ali boste potem povedali, kam ste stvari skrili?"

(Dalje prih.)

Oglas v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

(Continued from page 3)

Charley Horzen. In the meantime Pepple raised Holy Ned with Sammy, contending that Sammy had more time than he. Apparently everyone sympathized with Ray's argument because when Ray in turn nominated Sammy for the job, the nomination was immediately seconded and a motion was made that nominations be closed. The vote was then taken and Pepple got a total of one vote, which Sammy himself cast, with the result that Sammy was elected and Ray and the rest had a good laugh on Sammy.

However, Sammy, with the help of our Prexy, got back at Ray a little later. We had attempted to elect a Delinquent Committee, the purpose of which was to go out and collect the past due dues from the slow paying members. Sammy and Ray again nominated each other to serve on the committee and each of them wanted to decline the post for the same reasons. Things were at a deadlock with Sammy and Ray going at it with verbal slams-bangs. Don Polden then made a motion that our Prexy have the power to appoint this committee and that his appointments be final. Which motion was carried. The result—Sammy and Ray are both on the committee!

Terpsichorean Division: Ray Polden, who recently joined the Three Star Lodge, has been awarded a beautiful trophy as the first prize winner in a Jitterbug Contest held at the Midwest A. C. Congratulations, Ray.

Ain't it the truth? Long hair may make some men look distinguished, but a long hair on a coat makes most men look darn foolish.

Attention men! If you want to see a picture which in this Scribe's humble opinion shows women as they really are, don't fail to see "The Women" with Norma Shearer and Rosalind Russell. Miss Russell does a swell job as a chattering gossip Strange, but this picture reminded me of many people I know.

By the time you will have read this good old Kris Kringle will have made his numerous visits and Christmas Day will be a thing of the past, which makes it impossible for me to wish you a Merry Christmas. However, I do make this wish that Christmas did bring you all the joy and happiness which you expected and that the New Year will hold much good luck and good health in store for all of you.

In the New Year, may the war clouds lift and disintegrate, may prosperity open its way and may the Western Slavonic nation rise to bigger and better things.

Scribe of 33.

DENVER PINOCHLE REPORT

Holy Rosary Team Of Activity Club
e Champions

Messrs. Anton Lunka and John Tronti of the deserving leaders of the Denver WSA Activity Pinochle League, the final results show. This Holy Rosary team took the lead from the outset being crowded out for a brief time by Messrs. Matt Grum and John Peketz of Trail Blazers team, then the lead was regained and maintained until the finish. Congratulations to the "Champs" and praise for your splendid playing.

That awfully big, yawning cellar position ever has a welcome opening for some one—Messrs. Anthony Jersin.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobjite nas podnevi in ponoc. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4060-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nezgode, kakor tudi, kadar potrebujejo notarska dela, poklicite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglastite pri:

JOHN PRISEL
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO
ZASTOPNIK 'AMERIKANSKEGA SLOVENCA' IN
PRODAJALEC HIŠ.

Učbenik Angleškega jezika
Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.
Zelo praktična knjiga. Žepna oblika.

CENA:
Trdovezan v platno... \$1.50
Broširan mehko... \$1.25
Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Kam so hoteli gališki Ukrajinci priti, ko so bili še pod Poljaki in so naprej in naprej silili proč od Poljakov, ne vem. Morda lastno 'svobodno' Ukrajino? Saj je postalše Šlovaška država. Bi jim niti ne zameril, ako protestirajo zoper Rusijo, ampak ta Rusija ni izpustila Ukrajine in je ne bo. Ti gališki Ukrajinci bili združeni vsaj z drugimi Ukrajinci, in ker jih je zdaj do 50 milijonov, se lahko proti Moskvi na noge postavijo, ako jih mnogokav ne ugaja. Špas pa Moskva ne razume.

In zdaj se nekaj ozirajo še proti Rumuniji in bo treba rabiti puške. Ali ni vse le prazen strah, ko so čevlji le s špago zvezani? Morda še špago zmanjka, in vsega strahu bo konec.

PROSTOVOLJNO UJET- NIŠTVO

Iz Londona poročajo, da se angleška vlada bavi z mislijo, da bi na anglikansko duhovščino izdala poziv, da bi se anglikanski duhovniki prostovoljno javljali za duhov-pastirsko službo med angleškimi vojaki, ki so padli v nemško ujetništvo. Iz zadnje svetovne vojne se namreč Angleži spominjajo, da je bilo v nemškem ujetništvu nad 7500 angleških vojakov, ki so umrli brez duhovnika, ker jih pač v ujetništvu ni bilo. Duhovniki, ki bi se prijavili za službo, bi pač morali s svojimi verniki vred deliti življenje vojnih ujetnikov. Vso to akcijo vodi anglikanski škof Staunton.

PEC V ŽEPU

Vsek dan nas presenetijo s kakimi novimi iznajdbami, ki naj bi ali pospeševalo človekovo udobje, ali pa ga tudi uničevalo. V mislih pa imamo iznajdbo, ki naj bi udobje pospeševala. Nekemu inženirju je padlo v oči, da v Finsku ni v vojnem stanju. "Ijudsko vlogo" je sklenila pakta in vojska je le s finsko belo gardo. Nekaj nekega vojskovanja pa je le. Na vojna poročila ni dosti dati na nobeni strani. To je že stara pesem, vsak se pohvali z uspehi. Vsa poročila iz Rusije so bila edina v tem, da je ruska vojska dobro opremljena.

Moškva pravi, da sploh s Finsko ni v vojnem stanju. Z "Ijudsko vlogo" je sklenila pakta in vojska je le s finsko belo gardo. Nekaj nekega vojskovanja pa je le. Na vojna poročila ni dosti dati na nobeni strani. To je že stara pesem, vsak se pohvali z uspehi. Vsa poročila iz Rusije so bila edina v tem, da je ruska vojska dobro opremljena.

Nekemu inženirju je padlo v oči, da v

mrazu najbolj trpe roke, zlasti prsti, ki so najbolj dozvani za ozebljine. Zato je poleg neštetih ogrejevalnih naprav, ki se košatijo po človekovih bivališčih, pa jih ni mogoče prenašati s seboj, iznašel majhno pečico, ki jo človek lahko v žepu nosi s seboj in se ob njej neprestano greje. Nova žepna peč se kuri z bencinom in je komaj takoj velika kot okroglo žepne baterije.

'SRITE AMER. SLOVENCA'

Pregleduje oči in predpisuje očala 23 LET IZKUŠNJE

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

IGRE ZA DRAMSKE ODRE

GUZAJ. — Igra v petih dejanjih, ne preštevilnim osobjem. Igra ima zgodovinsko ozadje po ljudski povesti "Guzaj". Stane... 35c

IZGUBLJENA OVCA. — Igra v treh dejanjih prav zanimiva..... 35c

KRIŽ IN SOVJETSKA ZVE-ZDA. — Drama v starih dejanjih. Zelo zanimiva in priporočljiva prav za sedanje čase, ker je obenem poučna kam privedejo na narode in ljudstva razni izmi

35c

Naročila pošljite na

Knjigarno Amerikanski Slovenec,

1849 West Cermak Rd.,

Chicago, Ill.